

דיסקונט איפשר מעשי מרמה - וישלם ביחד עם לקוח פיצוי של 13 מ' ש'

המחוזי קבע כי מנהל סניף של הבנק שיתף פעולה עם אחד משני שותפים בחברה במעשי מרמה לפני הנפקתה ■ עם גילוי המעשים הפליליים החברה קרסה ■ כעת יפצו הבנק ובעל החברה את השותף השני, אחיו, שלא ידע על התרמית

08:10 16.01.2013 מאת: הילה רז

בנק דיסקונט ומאיר עיני ישלמו ליעקב עיני כ-13 מיליון שקל לאחר שביצעו כלפיו פעולות מרמה שגרמה לקריסת חברת י.מ. עיני תעשיות מתכת - כך קבע באחרונה השופט אהרון מקובר מבית המשפט המחוזי מרכז. השופט קבע כי הבנק הפר את חובת הזהירות וחובת האמונים החלות עליו והתרשל בקיום חובותיו כלפי התובע.

האחים מאיר ויעקב עיני הקימו בשנות ה-70 עסק למסחר במתכות ועיבודן. ב-1994 החליטה החברה לצאת להנפקה ולהציע לציבור לרכוש 25% ממניותיה. ההנפקה הותנתה בכך שהפיזור המזערי של המניות שהוצעו לציבור יהיה של 275 מזמינים לפחות שיחזיקו כל אחד במניות בשווי 3,000 דולר.

מצג שווא של הנפקה

החברה נדרשה לגייס את הרוכשים לבדה ולצורך זה פנה מאיר עיני למקורביו וביקש מהם לפתוח חשבונות בבנק דיסקונט בתל אביב. מאיר עיני אמר למקורביו שיעשה שימוש בחשבונות הקש שנפתחו לצרכי ההנפקה, מבלי שבעלי החשבון יצטרכו לממן את רכישת המניות בעצמם. חשבונות הקש נועדו ליצור מצג שווא שלפיו המניות נרכשו על ידי הציבור. בפועל, בכל אותם החשבונות בוצעו פעולות זהות באותם זמנים בהתאם להוראותיו של מאיר עיני.

לצורך מימון רכישת המניות נטלו האחים עיני הלוואה מהבנק וכספיה הופקדו בחשבונות החדשים שנפתחו, כך שבכל חשבון הופקדו כ-11,200 שקל. באמצעות סכום זה נרכשו ביום ההנפקה מניות החברה ובסיום ההנפקה נמכרו המניות והחשבון התאפס. עם סיום השלב הראשוני של ההנפקה הסתבר שהפיזור המינימלי לא הושג והאחים חזרו על מעשי המרמה באמצעות לקיחת הלוואה נוספת ופיזור בחשבונות הבנק בדיסקונט.

בשל מעורבותו בעניין הועמד מאיר עיני לדין פלילי והורשע בשורת עבירות על חוק ניירות ערך. יעקב עיני שהגיש תביעה בסך 45 מיליון שקל נגד הבנק ונגד אחיו, טען כי מאיר, בשיתוף מלא ובידיעת הבנק, פעל להשפיע על המסחר במניות החברה והביא לקריסתה. יעקב עיני טען באמצעות עו"ד טל קדש ורמי בובליל, כי בין מנהל סניף שפירא בתל אביב של בנק דיסקונט דאז לבין אחיו נוצרו יחסים אישיים, ואלה הובילו לשיתוף פעולה הדוק ביניהם שבמסגרתו ידע המנהל על שיטת המרמה. יעקב הוסיף כי הוא עסק בפן הטכני בלבד בניהול החברה ולא ידע על המעשים הפסולים.

"עדות פתלתלה"

הבנק טען להגנתו כי התובע היה מעורב בכל האירועים שבמסגרתם נעשה שימוש בחשבונותיו ובחתימותיו וכי השתתף בהגשת התביעה. כתוצאה מההשתתפות, טען הבנק, נגרם לו נזק ראייתי. הבנק הוסיף כי טענת התובע שלפיה לא ידע שבחשבון הבנק בו עשה שימוש מתגלגלים סכומים עצומים אינה סבירה, מאחר שכל דפי החשבון נשלחו לביתו.

מאיר עיני טען להגנתו כי אחיו התובע היה שותף מלא לכל פעילות החברה בתחום הפיננסי והמקצועי, ולהליך הנפקת מניות החברה על כל שלביו וחלקיו. בתצהירו ובעדותו חזר בו מאיר עיני מטענותיו בכתב ההגנה וטען כי הוא שהוביל את ההחלטה על ההנפקה, וכי אחיו התובע חתם באופן אוטומטי על כל מסמך שנדרשה חתימתו.

השופט פסק כי מעורבותו של התובע בענייני הכספיים של החברה היתה קטנה ביותר ולא ניתן לקבוע כי ידע על מעשי המרמה בעת התרחשותם. השופט הוסיף כי אין בסיס לטענות הבנק כי נגרם לו נזק ראייתי בשל השיהוי בהגשת התביעה. לדברי השופט "עדותו של מנהל הסניף היתה עדות פתלתלה וחמקמקה... העדויות שנתנו פקידי הבנק סתרו את עדותו של מנהל הסניף והיה בהן להראות את התנהלותו הרשלנית של הבנק".

עם זאת, השופט קבע כי לתובע היה אשם תורם בגובה 30% מהנזק, מכיוון שחשבונו האישי שימש לביצוע מעשי המרמה. "אין לקבל כי התובע לא ידע כלל שנרכשו מניות על שמו, לא ידע שמעורבים סכומי כסף בין חשבונותיו, לא נתן כל הוראה לרכישת המניות... עם זאת, יש להבחין בין רשלנות שבעצימת עיניים לבין פעילות אקטיבית. לא השתכנעתי כי התובע היה מעורב באופן אקטיבי וממשי בהרצת המניות. הראיות מצביעות על התנהגות רשלנית של התובע, אך לא על מעורבות במרמה".

השופט קבע כי הנזק שנגרם לתובע הוא ההפרש בין שווי החברה לפני הנפקתה לבין שוויה בעת מכירתה, המסתכם ב-5.6 מיליון שקל. מתוך סכום זה הפחית השופט 30% בשל אשם תורם של התובע כך שהסכום שנפסק הוא כארבעה מיליון שקל. בתוספת ריבית והצמדה למדד מינואר 1996, וכן תשלום שכר טרחה והחזר הוצאות, מסתכם הסכום בכ-13 מיליון שקל.